

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Mesterképzés
1.6 Szak / Képesítés	Kritikai elmélet és multikulturális tanulmányok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A multikulturalizmus problémája és a nemzeti kisebbségek						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Demeter Márton Attila egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Demeter Márton Attila egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					36
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					36
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					36
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					30
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	144 konv.				
3.8 A félév össz-óraszama	36 fiz./180. konv.				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Az előadások 70%-án kötelező a részvétel, azaz a 14 előadásból minimum 9-en a hallgatónak kötelező jelen lennie
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A szemináriumi részvétel kötelező. Az elmaradt szemináriumokat be lehet pótolni.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	- C4: Cselekedetek, tapasztalatok és az emberi létezés elveinek, okainak és jelentéseinek (értelmeinek) azonosítása - C6: Emberek közötti és interkulturális közvetítés emberi és kultúraközi problémák azonosítása, elemzése és megoldása révén
Transzverzális kompetenciák	- CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében - CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása - CT3 A szakképzésnek a munkaerőpiacba való beilleszkedés, illetve annak elvárásaihoz való alkalmazkodás által indokolt szükségletének az objektív értékelése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Filozófiai elméletek eszméinek és érveinek összehasonlító elemzése, ezek jelentőségének és határainak azonosítása - A társadalmi, politikai, gazdasági valóság/folyamatok elemzése, az őket igazoló előfeltevések és elvek vizsgálata és tisztázása révén - Politikai, vallási, tudományos és művészeti alapfogalmak, elképzelések kritikai és konstruktív vizsgálata - Információk összegzése azzal a céllal, hogy az emberi állapotokkal/viszonyokkal kapcsolatos általános szabályszerűségeket és konklúziókat fogalmazzunk meg (induktív és abduktív gondolkodás) - Az emberi létezésre vonatkozó hipotézisek megalkotásának és alkalmazásának módozatairól való kritikai és konstruktív reflexió - Más emberek, kultúrák értékeinek, véleményeinek, szükségleteinek, érzelmeinek azonosítása, megértése és tisztelete - Az emberközi és kultúraközi problémák megoldási technikáinak alkalmazása (krízismenedzselés, konfliktuskezelés, igazolás, etikai és filozófiai tanácsadás)
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat azokkal a jogalkotásra, az államhatalom szerkezeti átalakítására vonatkozó elméleti javaslatokkal, amelyek a nemzeti kisebbségek helyzetét nemzetállami keretekben kívánják rendezni. Döntően a mai analitikus, angolszász politikai filozófiában megfogalmazott javaslatokról lesz szó. - Az előadássorozat első nagyobb tematikus egysége a modern nemzetállam, s az ezt igazoló legitimációs doktrína, a nacionalizmus kialakulását követi nyomon. - Az előadássorozat egy másik nagyobb tematikus egysége a nemzetiségi kérdéssel kapcsolatos egykori magyar elképzeléseket szemléli. - Végül, egy harmadik tematikus egysége az előadássorozatnak a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos mai teoretikus elképzeléseket és modelleket szemléli, a kortárs angolszász politikai filozófia jelentősebb szerzői nyomán.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A nacionalizmus kutatás módszertani kérdései	Előadás	
A nemzeti eszme kialakulása a 18. században	Előadás	
A nemzetállami modell kialakulása a francia forradalom idején	Előadás, szövegelemzés	
A nemzetiségi kérdés a magyar liberális gondolati hagyományban: báró Eötvös József nézetei	Előadás	
Az 1868-as nemzetiségi törvény	Előadás, szövegelemzés	
A nemzetiségi kérdés Balogh Artúr felfogásában	Előadás	
A multikulturalizmus kérdése a mai angolszász politikai filozófiában: identitáspolitikák, pozitív jogok és „az elismerés politikája”	Előadás, szövegelemzés	
A nemzeti kisebbségek kérdése a mai angolszász politikai filozófiában	Előadás, vita	
A bevándorló közösségek kérdése a mai angolszász politikai filozófiában	Előadás, vita	
A nemzeti/etnikai kisebbségek kérdésének megközelítése az EU-ban: a területi autonómia eszméjére alapozott kisebbségvédelem dokumentumai	Előadás	
A területi autonómia eszméjére alapozott kisebbségvédelem kudarca, és ennek okai	Előadás	
Európai kisebbségvédelmi normák és standardok	Előadás	
Könyvészet Berlin, Isaiah: A meghajlított vessző. A nacionalizmus kialakulásáról, in: Uő.: Az emberiség göcsörtös fája, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1996, 327-357. Berlin, Isaiah: A nacionalizmus. Valaha elhanyagolták, ma hatalmas úr, in: Ludassy Mária (szerk.): Az angolszász liberalizmus klasszikusai II., Atlantisz Kiadó, Budapest, 1992, 213-244. Bibó István: A kelet-európai kisállamok nyomorúsága, in: Uő.: Válogatott tanulmányok II., Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 185-266. Bibó István: Az európai egyensúlyról és békéről, in: Uő.: Válogatott tanulmányok I., Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 295-635. Demeter M. Attila: Korunk politikai filozófiája, Editura Pro Philosophia – Editura Egyetemi Műhely, Kolozsvár, 2018. Demeter M. Attila: Politikai nemzet versus nemzetiség – 1848, 1861, 1868, in: Hörcher Ferenc – Lajtai Mátyás – Mester Béla (szerk.): Nemzet, faj, kultúra a hosszú 19. században Magyarországon és Európában, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Történettudományi Intézet, Budapest, 2016, 238-259. Demeter M. Attila: Az 1868-as nemzetiségi törvény országgyűlési vitája, Székelyföld, 2013/12, 83-110. Demeter M. Attila: Balogh Artúr és a kisebbségi jogok liberális igazolása, Acta Universitatis – Legal Studies, 2016/2, 161-169. Fábián Gyula – Ötvös Patrícia: Kisebbségi jog II., Komp-Press, Kolozsvár, 2003. Fukuyama, Francis: Identity, Immigration and Democracy, in: Journal of Democracy, 2006, vol. 17, no. 2, 5-20. Habermas, Jürgen: Struggles for Recognition in the Democratic Constitutional State, in: Amy Gutmann (ed.): Multiculturalism, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1994, [1992], 107-148. Habermas, Jürgen: Citizenship and National Identity: Some Reflections on the Future of Europe, in: Praxis International, 1992, vol. 20, 1-19. Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus, Osiris Kiadó, Budapest, 1997. Kántor Zoltán (szerk.): Nacionalizmuselméletek, Rejtjel Kiadó, Budapest, 2004. Kastoryano, Riva: French secularism and Islam: France’s headscarf affair, in: Tariq Modood, Anna Triandafyllidou and Ricard Zapata-Barrero (eds.): Multiculturalism, Muslims and Citizenship, Routledge, London and New York, 2006, 57-69. Kymlicka, Will: Multicultural Odysseys: Navigating the New International Politics of Diversity, Oxford		

University Press, Oxford, 2007.

Kymlicka, Will: Justice and security in the accommodation of minority nationalism, in: Stephen May, Tariq Modood, and Judith Squires (eds.): Ethnicity, Nationalism, and Minority Rights, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, 144-175.

Kymlicka, Will: Politics in the Vernacular: Nationalism, Multiculturalism and Citizenship, Oxford University Press, Oxford, 2001.

Kymlicka, Will: Multicultural Citizenship, Clarendon Press, Oxford, 1995.

Kymlicka, Will (ed.): The Rights of Minority Cultures, Oxford University Press, Oxford, 1995.

Kymlicka, Will: Liberalism, Community and Culture, Clarendon Press, Oxford, 1989.

Laborde, Cécile: The Hijab Controversy and Political Philosophy, Oxford University Press, Oxford, 2008.

Miller, David: Citizenship and National Identity, Polity Press, Cambridge, 2000.

Miller, David: On Nationality, Oxford University Press, Oxford, 1995.

Parekh, Bhikhu: A New Politics of Identity. Political Principles for an Interdependent World, Palgrave – Macmillan, New York, 2008.

Parekh, Bhikhu: Rethinking Multiculturalism. Palgrave – Macmillan, New York, 2006 [2000].

Roy, Oliver: Globalized Islam: The Search for a New Ummah, Columbia University Press, New York, 2004.

Szalayné Sándor Erzsébet A kisebbségvédelem nemzetközi jogi intézményrendszere a 20. században, Gondolat Kiadói Kör – MTA Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2003.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A nacionalizmus kutatás módszertani kérdései	Szövegelemzés	
A nemzeti eszme kialakulása a 18. században	Szövegelemzés	
A nemzetállami modell kialakulása a francia forradalom idején	Szövegelemzés	
A nemzetiségi kérdés a magyar liberális gondolati hagyományban: báró Eötvös József nézetei	Szövegelemzés	
Az 1868-as nemzetiségi törvény	Szövegelemzés	
A nemzetiségi kérdés Balogh Artúr felfogásában	Szövegelemzés	
A multikulturalizmus kérdése a mai angolszász politikai filozófiában: identitáspolitikák, pozitív jogok és „az elismerés politikája”	Szövegelemzés	
A nemzeti kisebbségek kérdése a mai angolszász politikai filozófiában	Szövegelemzés	
A bevándorló közösségek kérdése a mai angolszász politikai filozófiában	Szövegelemzés	
A nemzeti/etnikai kisebbségek kérdésének megközelítése az EU-ban: a területi autonómia eszméjére alapozott kisebbségvédelem dokumentumai	Szövegelemzés	
A területi autonómia eszméjére alapozott kisebbségvédelem kudarca, és ennek okai	Szövegelemzés	
Európai kisebbségvédelmi normák és standardok	Szövegelemzés	

Könyvészet

Charles Taylor: Nacionalizmus és modernitás, Magyar Kisebbség, 2002/3, 174-202.

Alain Dieckhoff: Egy megrögzöttség túlhaladása – a kulturális és politikai nacionalizmus fogalmainak újraértelmezése, Regio, 2002/4, 7-22.

Lord Acton: A nacionalizmus, in: Ludassy Mária (szerk.): Az angolszász liberalizmus klasszikusai, I. kötet, Atlantis Kiadó, Budapest, 1992, 120-152.

Bibó István: A kelet-európai kisállamok nyomorúsága, in: Uő.: Válogatott tanulmányok II, Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 185-266.

Eötvös József: A nemzetiségi kérdés, in: Uő.: Reform és hazafiság, III. kötet, Magyar Helikon, Budapest, 1978, 339-465.

Balogh Artúr: Kisebbségi jogok és azok védelme Romániában, in: Uő.: Jogállam és kisebbség, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest – Kolozsvár, 1997, 221-225.

Charles Taylor: Az elismerés politikája, in: Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus, Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1997, 124-152.

Vernon van Dyke: Az egyén, az állam és az etnikai közösségek a politikai elméletben, in: Kellék, Kolozsvár

– Nagyvárad – Szeged, 2005/26, 9-32.

Will Kymlicka – Christine Straehle: Kozmopolitanizmus, nemzetállamok, kisebbségi nacionalizmus, in: Kellék, Kolozsvár – Nagyvárad – Szeged, 2001/17, 27-56.

Bhikhu Parekh: Az interkulturális értékelés logikája, Kellék, 2008/35, 31-62.

Bhikhu Parekh: European liberalism and the 'Muslim Question', in: Uő.: A New Politics of Identity. Palgrave (Macmillan), 2008, 99-129.

Talal Asad: Muslims and European Identity. Can Europe Represent Islam? in: Anthony Pagden (ed.): The Idea of Europe. From Antiquity to European Union, Cambridge University Press, Cambridge, 2002, 209-227.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy célja, hogy érzékennyé tegye elméletben a hallgatókat a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek kettős politikai minősége iránt, s hogy képessé tegye őket arra, hogy a liberális államelméletek individualista premisszáit újragondolják.
- A fenti ismeretek és képességek direkt módon alkalmazhatók a nemzeti kisebbségek státusza körüli vitákban.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadáson átadott ismeretanyag elsajátítása, ennek megfelelő alkalmazása és használata	Az ellenőrzés folyamatosan történik a félév során a vitákba való bekapcsolódás révén, valamint a félévi záróvizsgán	20%
	A politikai gondolkodás fogalomkészletének, szempontrendszerének kellő elsajátítása és alkalmazása	Félév végi, szóbeli záróvizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A szövegek értelmezésben való aktív részvétel	Szöveg bemutatása, szövegek értelmezésében való aktív részvétel	20%
	Vitákban való aktív részvétel	Az ellenőrzés folyamatosan történik végig a félév során, a vitákban való állandó, aktív részvétel révén	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az előadásokon 70%-os, a szemináriumokon 100%-os részvétel • Minimum egy esettanulmány elkészítése a félév folyamán • Minimum egy szemináriumi referátum készítése a félév folyamán • A vitákban, vetítések megbeszélésében való aktív részvétel			

Kitöltés dátuma
2018. március 02.

Előadás felelőse
Demeter Márton Attila

Szeminárium felelőse
Demeter Márton Attila

Demeter Attila

Demeter Attila

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2018. március 23.

Intézetigazgató
Demeter Márton Attila

Demeter Attila